

lací, nebo dokonce uplyne-li odvolací lhůta pro žalovaného dříve, takže se nemůže před tím přesvědčiti, zda žalobce včas odvolání podal. V takovém případě ztratil by žalovaný, kdyby dopustil, by usnesení o příslušnosti vešlo v moc práva, prostředek, který podle jeho mínění mohl by vésti v druhé stolici k odmítnutí žaloby, i kdyby byla věcně odůvodněna a nelze mu proto brániti, by nepodal rekurs do usnesení o příslušnosti a takto aspoň snažil se dosíci odmítnutí žaloby pro nepříslušnost, když by odvolání žalobcovo mohlo míti ve věci úspěch. Je s tím ovšem spojeno jakési nebezpečí, neboť, nepodal-li žalobce odvolání, takže by jinak zůstalo při zamítnutí žaloby, kdyby si žalovaný do usnesení o příslušnosti nebyl stěžoval, může se státi, že sice bude vyhověno ve druhé stolici námitce nepříslušnosti a žaloba bude odmítnuta, ale že tím žalovaný ztratí příznivý rozsudek nepříslušného soudu a že snad žaloba, podaná pak u příslušného soudu, setká se svého času s úspěchem. Avšak to jest čistě věcí žalovaného, chce-li takto postupovati, a nelze mu v tom podle zákona brániti. Bude-li jeho námitce ve vyšší stolici vyhověno, pozbude tím příznivého rozsudku první stolice, který jinak stal se proti žalobci již pravoplatným. Ježto rekurs jest přípustný, bude na rekursním soudu, by se jím obsahově obíral.

Čís. 7053.

Rozhodnutím dohlédacího úřadu ve smyslu § 5 (4) a (5) zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 329 sb. z. a n., rozumí se na Moravě rozhodnutí zemského výboru jako stolice první, nikoliv jako stolice rekursní, nevyhověvší starostovu rekursu do usnesení obecního zastupitelstva, jímž obec uznala, že jest určité položky vyloučiti z výdajových položek obecního účtu. Lhostejno, že jde o účty z doby před nabytím účinnosti zákona čís. 329/1921.

(Rozh. ze dne 11. května 1927, R II 139/27.)

Žalobě obce na Moravě proti bývalému starostovi o náhradu škody, jež prý vznikla ze správy obecního hospodářství, procesní soud první stolice vyhověl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením pro zmatečnost a žalobu odmítl. Důvody: Podle § 5 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 329 sb. z. a n. rozhoduje o povinnosti k náhradě škody starostou obci způsobené bezprostřední úřad dohlédací nad obcí, z jehož výroku může se jak obec, tak i ten, proti němuž návrh na náhradu škody byl vydán, odvolati. Teprve na základě pravoplatného výroku dohlédacího úřadu rozhoduje řádný soud o výši náhrady, při čemž jest vázán výrokem dohlédacího úřadu o povinnosti k náhradě škody. Nárok, o který se vede spor, jest nárokem z náhrady škody, kterou obec utrpěla vinou žalovaného jako starosty v době jeho úřadování. O povinnosti k této náhradě rozhodla obec sama ve schůzi obecního zastupitelstva dne 1. listopadu 1924 a zemský výbor moravský rozhodnutím ze dne 30. prosince 1925 po-

tvrdil toto usnesení obecního úřadu. Zde však zemský výbor vystupoval toliko jako stolice druhá, nikoliv jako úřad dohlédací ve vlastní působnosti, totiž ve stolici první. V tom směru není dosud rozhodnutí zemského výboru jako úřadu dohlédacího o povinnosti žalovaného k náhradě shora uvedené škody. Nelze proto sdíleti názor první stolice, že otázka povinnosti k náhradě škody jest již konečně rozřešena rozhodnutím zemského výboru shora citovaným. A není-li rozřešena tato otázka povinnosti k náhradě škody a první soud ji za rozřešenu pokládá právě shora uvedeným rozhodnutím zemského výboru, jest tu nesprávné posouzení věci po stránce právní a, protože první soud rozhodl o výši škody, nemaje dosud pravoplatného rozhodnutí dohlédacího úřadu o povinnosti žalovaného k náhradě škody, jest rozhodnutí toto a řízení to-muto rozhodnutí předcházející zmatečné a bylo proto žalobu z důvodu § 477 čís. 6 c. ř. s. a § 478 c. ř. s. odmítnouti.

Nejvyšší soud potvrdil napadené usnesení s opravou, že se žaloba odmítá jen pro tentokráte.

D ů v o d y:

Žalující obec domáhá se na bývalém svém starostovi náhrady škody, vzniklé ze správy obecního hospodářství, a to 1.239 Kč 20 h, které prý žalovaný neprávem zaplatil z obecních prostředků na dani z pálení slivovice v obecní pálenici za jednotlivé občany, a 868 Kč jakožto prý neprokázaného vydání za stavební dřevo. Jde tedy o vymáhání náhrady škody z obecní správy hospodářské podle § 16 (7) zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 329 sb. z. a n., pro kterýž případ platí odstavec (4) a (5) § 5 tohoto zákona, které znějí: »O povinnosti k náhradě škody rozhoduje bezprostřední úřad dohlédací, z jehož výroku může jak obec, tak i ten, proti němuž byl výrok na náhradu škody vydán, se odvolati. Na základě pravoplatného výroku dohlédacího úřadu rozhoduje řádný soud o výši náhrady, při čemž výrokem dohlédacího úřadu o povinnosti k náhradě škody jest vázán.« Tyto předpisy jsou zcela jasné. Nejprve musí tu býti pravoplatné rozhodnutí bezprostředního dohlédacího úřadu o povinnosti k náhradě škody a pak teprve rozhoduje soud o výši náhrady, jsa při tom vázán rozhodnutím správního úřadu o náhradní povinnosti. Dokud se tak nestalo, jest pořad práva vyloučen a soud musil by tuto otázku zkoumati podle § 42 j. n. i bez námítky. Musí tedy zkoumati: 1. zda rozhodnutí vydáno bylo bezprostředním úřadem dohlédacím, 2. zda dohlédací úřad rozhodl o povinnosti k náhradě škody ve smyslu kladném, 3. zda jeho rozhodnutí je pravoplatné. Bezprostředním i vyšším dohlédacím úřadem nad všemi obcemi na Moravě jest podle § 48 odst. 2. uved. zák. zemský výbor (zemská správní komise). Z toho již jest zjevno, že rekurs není oprávněn. Žalující obec opírá žalobu o usnesení obecního zastupitelstva ze dne 1. listopadu 1924, jímž prý ony položky byly z výdajových položek obecního účtu vyloučeny a jímž prý bylo uznáno, že žalovaný jest povinen vrátiti 2.107 Kč 20 h do obecní pokladny. Tohoto usnesení ve spisech není, ač jím byl důkaz nabízen a připuštěn a nelze se o jeho obsahu pře-

svědčiti, ale to jest pro tento spor lhostejno, protože obecní zastupitelstvo není samo sobě bezprostředním úřadem dohlédacím. Hlavně však opírá se žalující obec o rozhodnutí moravského zemského výboru ze dne 30. prosince 1925, jímž byla stížnost bývalého starosty do usnesení obecního zastupitelstva jako neodůvodněná zamítnuta. Žalující obec zastává názor, že toto rozhodnutí jest rozhodnutím po rozumu § 5 odst. (4) a (5) uved. zákona a že prý není zákonného ustanovení, podle něhož by měl rozhodovati dohlédací úřad jako stolice první. V tom však jest stěžovatelka na omylu. Právě-li zákon v § 5 (4), že rozhoduje »bezprostřední úřad dohlédací« a právě-li v § 48 (2), že tímto úřadem na Moravě jest zemský výbor, jest nade vši pochybnost jasno, že zemský výbor jest tu první stolicí, což jde ostatně na jevo i z úvahy, že obecní zastupitelstvo jakožto orgán obce nemůže co do důvodu rozhodovati svůj vlastní spor o náhradu škody. V tomto případě však rozhodoval zemský výbor jako stolice rekursní — jak sám v odůvodnění praví — a chybí tu tedy již první z řečených předpokladů. Přihlédne-li se k obsahu rozhodnutí, jest vidno, že zemský výbor jen nevyhověl stížnosti žalovaného, který se domáhal, by obec uznala jím zaplacené částky a pojala je do obecních účtů za rok 1920, a že uznal, že obecní zastupitelstvo právem vyloučilo obě položky a že stížnost podaná proti vyloučení jest neodůvodněna. Ani slova není v tomto rozhodnutí o povinnosti k náhradě škody, jak zákon nařizuje, takže chybí tu i druhá ze zmíněných náležitostí. Právě-li rekurs, že prý se odvolací soud dopustil zmatečnosti podle § 477 čís. 6 s. ř. s., přezkoumáváje zákonnost rozhodnutí zemského výboru a správnost postupu stolic, jest rovněž na omylu, neboť přehlíží, že odvolací soud ani v tom, ani v onom směru rozhodnutí zemského výboru nepřezkoumával, nýbrž zkoumal jen, zda bylo vyhověno předpisu § 5 (4) a (5) zákona čís. 329/1921, což bylo nejen jeho právem, nýbrž i jeho povinností. K vývodům odvolacího spisu žalovaného nutno podotknouti, že nesejde na tom, že jde o účty z roku 1920 a že zákon čís. 329/1921 nabyl účinnosti až dnem 1. října 1921, neboť jde o předpis práva formálního povahy donucovací, který platí i pro náhrady, vyvozované z hospodářské obecní správy před účinností zákona, protože zákon nemá pro tento případ přechodných ustanovení (srv. §§ 29 a 42 j. n., §§ 57 a 59 zák. a § 57 prov. nař. čís. 143/1922 a k tomu rozhodnutí uveřejněné pod čís. 6706). Usnesení odvolacího soudu bylo však nutno opravit v tom směru, že se žaloba odmítá jen pro ten čas, protože soud jest povolán rozhodovati o výši škody, bylo-li o povinnosti k náhradě škody příslušným správním úřadem ve smyslu kladném pravoplatně rozhodnuto, takže by pak o témže předmětu a mezi týmiž stranami byl pořad práva připuštěn.

Čís. 7054.

Přerušeni sporů o splnění peněžních závazků ve starých korunách v poměru k republice Rakouské (vládní nařízení ze dne 15. prosince 1925, čís. 249 sb. z. a n.).